

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 262/2019
04.04.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Радослава Петровића, Мирољуба Томића и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Предрага Стефановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 766/17 од 24.07.2018. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 884/18 од 19.11.2018. године, у седници већа одржаној дана 04.04.2019. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 766/17 од 24.07.2018. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 884/18 од 19.11.2018. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу **одбацује** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу К 766/17 од 24.07.2018. године, окривљени АА, оглашен је кривим због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од једне године и три месеца и на новчану казну у износу од 150.000,00 динара, коју је окривљени дужан да плати у року од 15 дана по правноснажности пресуде, те је истовремено одређено да ће суд новчану казну, уколико је окривљени не плати у наведеном року, заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан затвора. Истом пресудом, окривљени је обавезан да плати суду на име судског паушала износ од 8.000,00 динара и на име трошкова кривичног поступка износ од 61.046,00 динара у року од 15 дана од правноснажности пресуде. На основу члана 422. тачка 3) ЗКП, према окривљеном АА је одбијена оптужба да је извршио продужено кривично дело фалсификовања службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. у вези члана 61. КЗ.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 884/18 од 19.11.2018. године, одбијена је као неоснована жалба окривљеног АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Предраг Стефановић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1) и члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да укине другостепену пресуду и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање или да побијане пресуде преиначи, тако што ће према окривљеном у једном делу одбити оптужбу а у једном делу окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио продужено кривично дело пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу и на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче да је у односу на поједине радње извршења обухваћене продуженим кривичним делом пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, предузете пре 19.11.2008. године, у смислу одредби члана 103. тачка 5. и члана 104. став 6. ЗКП, наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљеног пре правноснажног окончања поступка, доношењем побијане другостепене пресуде од 19.11.2018. године, с обзиром на то да се свака појединачна радња извршења правно квалификује као кривично дело пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ за које је запређена казна затвора до пет година.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Из списка предмета произлази да је измењеним оптужним предлогом Основног јавног тужиоца у Лесковцу Кт 683/2009 од 06.06.2017. године окривљеном АА стављено на терет продужено кривично дело пореска утаја из члана 229. став 2., у вези става 1. КЗ и то у временском периоду од 01.07.2007. године до 30.09.2009. године, с тим што су у диспозитиву оптужног акта, радње окривљеног које се састоје у давању лажних података и у прикривању чињеница које се односе на утврђивање пореза на додату вредност, као и износи обавеза чије се плаћање избегава, приказани по календарским годинама у оквиру целокупног периода извршења продуженог кривичног дела.

Упркос томе, што је суд у појединачним обрачунским периодима утврдио појединачне радње где код неких износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 1.500.000,00 динара, што је квалификаторно обележје кривичног дела из става 2.

члана 229. КЗ, а код неких износ ових обавеза прелази 150.000,00 динара, што је законско обележје кривичног дела из става 1. члана 229. КЗ, Врховни касациони суд налази да је недоследно примењена одредба члана 61. став 5. КЗ сабирањем износа обавеза чије се плаћање избегава само на нивоу појединачних обрачунских периода, а не у оквиру целокупног периода извршења продуженог кривичног дела, при чему је суд утврдио јединствени умишљај окривљеног.

Имајући у виду све радње окривљеног којима су остварена пре свега законска обележја кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ, у коначном збиру свих обавеза чије се плаћање избегава, суд би дошао до правне оцене дела која је неповољнија по окривљеног (с обзиром на то да збир утајеног пореза на додату вредност по појединачним делима у целокупном периоду извршења продуженог кривичног дела прелази износ од 7.500.000,00 динара, што је квалификаторно обележје кривичног дела пореска утаја из става 3. члана 229. КЗ), од правне квалификације кривичног дела за које је окривљени оптужен и осуђен правноснажном пресудом – кривично дело пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ.

Стога је, по налажењу овог суда, правном квалификацијом кривичног дела из побијане правноснажне пресуде повређен закон у корист окривљеног АА.

Из изнетих разлога, неосновани су и наводи захтева браниоца окривљеног да је повређен закон на штету окривљеног, тиме што суд није водио рачуна о наступању апсолутне застарелости кривичног гоњења појединих радњи у оквиру продуженог кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим.

Одредбом Кривичног законика прописано је: да ако у том Законику није друкчије одређено, кривично гоњење не може се предузети кад протекне пет година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко три године (члан 103. тачка 5); да застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају кад протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења (члан 104. став 6); да ће се учинилац кривичног дела пореска утаја, ако износ обавезе из става 1. члана 229. КЗ чије се плаћање избегава, прелази 1.500.000,00 динара, казнити затвором од једне до пет година и новчаном казном (члан 229. став 2. КЗ („Сл. гласник РС“, бр.85/05)).

Како је последња радња кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ („Сл. гласник РС“, бр. 85/05), учињеног у продужењу за које је законом прописана казна затвора од једне до пет година, извршена 30.09.2009. године, те имајући у виду одредбе члана 103. тачка 5. и 104. став 6. КЗ, то би апсолутна застарелост кривичног гоњења за предметно кривично дело наступила дана 30.09.2019. године, дакле након правноснажног окончања овог кривичног поступка доношењем побијане другостепене пресуде од 19.11.2018. године.

С обзиром на изнето Врховни касациони суд налази да се захтевом браниоца окривљеног неосновано указује да је правноснажна пресуда донета уз повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Према наводима захтева браниоца окривљеног, већина радњи извршења за које је окривљени АА оглашен кривим, представљају правноснажно пресуђену ствар, јер је сведок ББ, као одговорно лице „ВВ“ ДОО за потпуно исте радње оглашен кривим пресудом Прекршајног суда која је достављена нижестепеним судовима и изведена као доказ у току главног претреса.

Изнете наводе захтева којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 4. став 1. ЗКП, прописано је да нико не може да буде гоњен и кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен, или је за то дело поступак против њега правноснажно обустављен или оптужба правноснажно одбијена.

Стога, по оцени овога суда околност што је ББ, који у овом кривичном поступку има својство сведока, у прекршајном поступку оглашен кривим за поједине радње које су стављене на терет и за које је оглашен кривим окривљени АА у овом кривичном поступку, не указују да се у конкретном случају ради о пресуђеној ствари јер прекршајни поступак није вођен против окривљеног АА. Следствено томе, побијаном правноснажном пресудом није повређено начело *pe bis in idem*, нити је учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног, због чега се супротни наводи захтева браниоца окривљеног оцењују као неосновани.

Бранилац окривљеног у захтеву наводи и то да окривљени АА у наведеном периоду није имао својство одговорног лица и да самим тим није могао бити извршилац кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, за које је оглашен кривим правноснажном пресудом.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Наиме, из чињеничног описа дела датог у изреци правноснажне пресуде произлазе законска обележја продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229., у вези члана 61. КЗ, укључујући и својство окривљеног који је у време извршења кривичног дела био фактички власник и директор привредног друштва „ВВ“ ДОО, а одговорним лицем у предузећу поред власника предузећа сматра се и лице коме је фактички поверено обављање појединих послова, те је следствено томе окривљени био дужан и овлашћен да предузима све радње које се односе на плаћање пореских обавеза.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је захтев браниоца окривљеног у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оценио као неоснован.

У захтеву за заштиту законитости бранилац указује и то да је правноснажном пресудом учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, јер код окривљеног није постојала намера да утаји пореску обавезу што је

законско обележје кривичног дела пореска утаја из члана 229. КЗ, тако да без такве намере не постоји ни предметно кривично дело. У вези са тим, бранилац у захтеву истиче да је намера окривљеног нарочито спорна у односу на радње које му се стављају на терет да није приказао приходе од продаје возила и да на исте није обрачунао и платио порез на додатну вредност, јер је окривљени те радње извршио под принудом, што је утврђено пресудом Вишег суда у Београду, Посебног одељења КПо1 96/2015 од 05.02.2016. године, којом је окривљени ГГ, оглашен кривим због извршења кривичног дела изнуде из члана 214. став 5. у вези става 1. КЗ, извршеног на штету овде окривљеног АА.

Међутим, изнетим наводима захтева за заштиту законитости, по оцени овога суда, бранилац окривљеног цени изведене доказе током поступка и износи своје чињеничне закључке везано за постојање намере код окривљеног да предузетим радњама у потпуности избегне плаћање пореза на додатну вредност који су другачији од оних утврђених у побијаним пресудама, због чега бранилац окривљеног, иако формално истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, у овом делу суштински оспорава оцену изведених доказа и истом утврђено чињенично стање у побијаним правноснажним пресудама.

Како чланом 485. став 4 ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости, против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа –судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић